

Presentation av Ekosortförsök i Lovisa 2015

Micaela Ström 17.12.2015

Svenska lantbruksproducenternas
centralförbund SLC r.f.

Syfte med ekosortförsöket

- ✓ Det finns för få ekologiska försök i Finland!
- ✓ Jämföra hur äldre sorter klarar sig i jämförelse med våra nutida handelssorter i ekologisk odling.
- ✓ Få en bättre uppfattning om hur olika sorter passar för ekoodling.
- ✓ Fungera som stöd för rådgivare och ekoodlare
- ✓ Uppföljning i form av bilder under växtsäsongen
- ✓ Resultaten, som baseras på observationer och spannmålsanalyser, sammanställs och publiceras under vintern.

Ekoförsök 2015 trots att EkoNu! projektet tog slut i februari 2015...

- ✓ Ekosortförsöket fortsatte som tidigare i östra Nyland och sköttes med hjälp av personal från NSL.
- ✓ Finansierades med medel som söktes via SLC från Finlands Svenska Jordägarförbunds stiftelse.
- ✓ Platsen var ny, men konceptet samma som tidigare!

Den 30.5. såddes årets ekosortförsök
hos ekoodlare Stefan Widlund i Lovisa.

Försökets omfattning

- Årets försök bestod av 11 kornsorter, 10 havre och 13 vårvetesorter.
- Dessutom såddes demorutor av gamla sorter från Hans Larsson, SLU i Sverige. Bland demorutorna hittas bland annat olika spelt och gamla lantsorter från Sverige.
- På samma fält som vi sådde sortförsöken lades ut ett liknande gödslingsförsök som vi hade i fjol. I år blev försöket dock i havre pga den sena våren!

SORTLISTA 2015:

VÅRVETE	KORN	HAVRE
Amaretto	Barke	Akseli
Anniina	Fabiola	Belinda
*ApuRuso (spec.)	Fairytale	Bettina
Dacke SW	Halikon ohra (lantsort)	Eemeli
Demonstrant	Harbinger	Obelix
Lennox	KWS Irina	Osmo (svar,lantsort)
Marble	NFC Tipple	Ringsaker
Mirakel	Propino	Rocky
Pika (lantsort)	Salome	Steinar
Quarna	SW Mitja	Venla
Wanamo	Wolmari	
Wappu		
Wellamo		

* = har inte varit med tidigare i våra ekosortförsök

SÅDD 30.5.2015

Som vanligt har varje ruta en egen liten fröpåse.

På såmaskinen sitter i år EkoNu!s tidigare projektkoordinator Micaela.

Då kör vi igång! Först ut är kornet.

KORN/ Ohra		Utsädesmängd/Siemenmäärä 550 plantor/m2			
zon	obetad Barke	zon	zon	zon	zon
1 Barke	Fairytales	Barke	SW Mitja		
2 Fairytales	Propino	Salome	Halikon ohra		
3 Harbinger	KWS Irina	Fairytales	Propino		
4 SW Mitja	NFC Tipple	Halikon ohra	KWS Irina		
5 Wolmari	SW Mitja	Harbinger	Salome		
6 Propino	Salome	SW Mitja	Fairytales		
7 NFC Tipple	Fabiola	Wolmari	NFC Tipple		
8 Salome	Halikon ohra	KWS Irina	Wolmari		
9 Fabiola	Harbinger	Propino	Fabiola		
10 KWS Irina	Wolmari	NFC Tipple	Harbinger		
11 Halikon ohra	Barke	Fabiola	Barke		
zon	zon	zon	zon		
HAVRE/ Kaura		Utsädesmängd/Siemenmäärä 550 plantor/m2			
zon	obetad Rocky	zon	zon	zon	zon
1 Rocky	Obelix	Venla	Belinda=C		
2 Belinda=C	Rocky	Akseli	Ringsaker		
3 Bettina	Venla	Osmo	Akseli		
4 Obelix	Osmo	Bettina	Osmo		
5 Steinar	Akseli	Steinar	Obelix		
6 Akseli	Eemeli	Ringsaker	Venla		
7 Osmo	Ringsaker	Eemeli	Bettina		
8 Ringsaker	Belinda=C	Rocky	Steinar		
9 Venla	Bettina	Belinda=C	Rocky		
10 Eemeli	Steinar	Obelix	Eemeli		
zon	zon	zon	zon		
VÄRVETE/ Kevätvehnä		Utsädesmängd/Siemenmäärä 700 plantor/m2			
zon	obetad Amaretto	zon	zon	zon	zon
1 Amaretto	Wappu	ApuRuso	Anniina		
2 Anniina	Marble	Wanamo	Mirakel		
3 Demonstrant	Demonstrant	Anniina	Wanamo		
4 Marble	Mirakel	Lennox	Demonstrant		
5 Mirakel	Pika	Dacke SW	Wappu		
6 Quarna	Wellamo	Wappu	Amaretto		
7 Dacke SW	ApuRuso	Mirakel	Pika		
8 Lennox	Quarna	Marble	Lennox		
9 Wanamo	Dacke SW	Amaretto	Marble		
10 Wappu	Wanamo	Demonstrant	Wellamo		
11 Wellamo	Lennox	Pika	Dacke SW		
12 Pika	Amaretto	Quarna	ApuRuso		
13 ApuRuso	Anniina	Wellamo	Quarna		
zon	zon	zon	zon		
DEMO/UPPFÖRÖKNING: svenska spelt- och lantsorter från SLU					
1. Vårråg	4. Vårspelt Gotland	5. Vår borstspelt	6. Vårspelt Öland		
10. Vit borst vete	9. Vit vete	8. Vit vete	7. Spelt		
11. Brun vete	12. Brun vete	13. Brun borst vete	14. Fulltofta vete		
zon	zon	16. Apu Ruso	15. Ölands vårvete		
zon	zon	zon	zon		

* DEMO utsädesmängd: 350 spelt, 550 vårråg, 650 vete plantor/m2

Västankvarn

| försöksgård | koetila |

Nylands Svenska
Lantbrukssällskap

DEMO SORTER (svenska lantsorter):

- 1 Vårråg
- 2 Vårspelt Gotland
- 3 Vår borstspelt
- 4 Vårspelt Öland
- 5 Spelt
- 6 Vit vete
- 7 Vit vete
- 8 Vit borst vete
- 9 Brun vete
- 10 Brun vete
- 11 Brun borst vete
- 12 Fulltofta vete
- 13 Ölands vårvete
- 14 Apu Ruso (finsk)

Försöksskiftets uppgifter

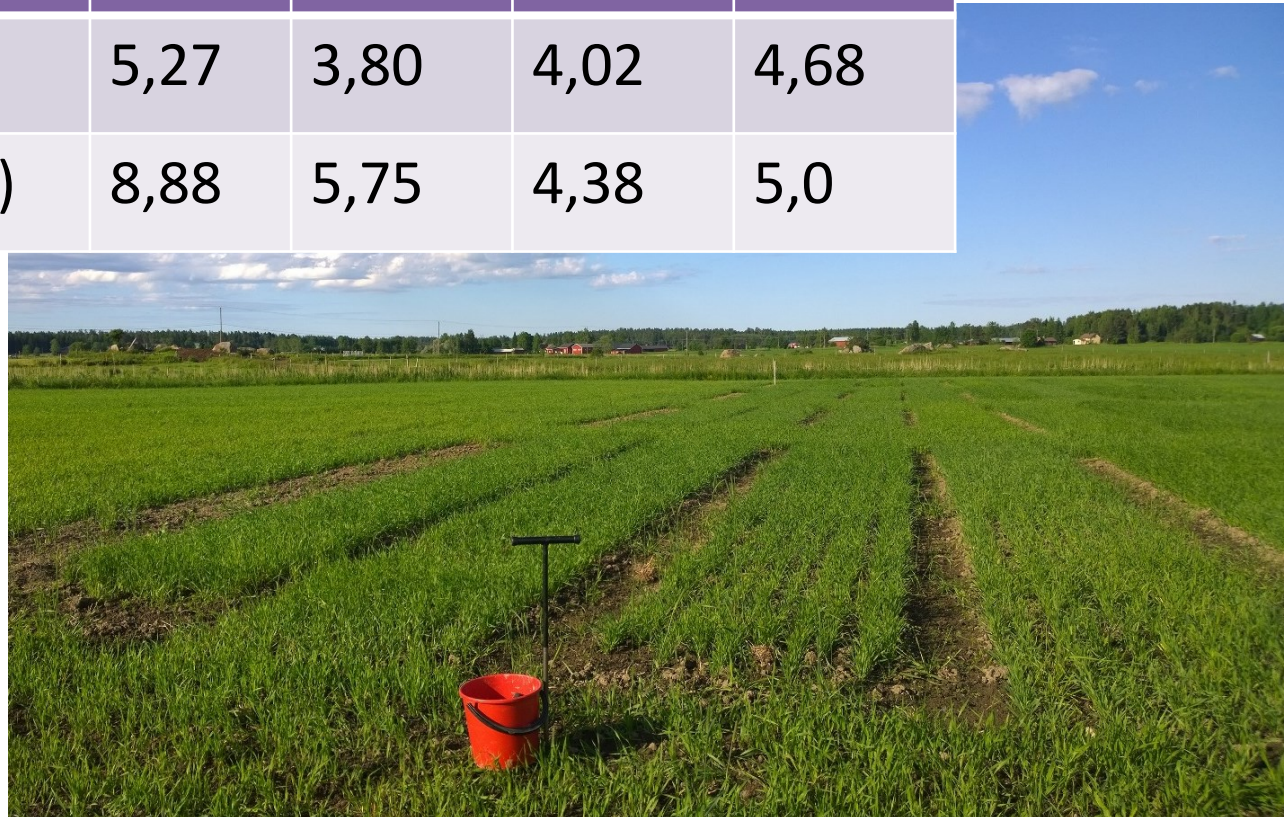
- Beläget i Påvalsby, Lovisa
- Jordart: Mullhaltig MoLera
- pH: 6,2
- Täckdikat skifte
- Förfrukt:
 - Klöverhaltig flerårig vall

Markkartering 2015

Under sommaren följde vi med markkvävet (lösligt kväve) på försöksfältet. Svaren anges i mg/liter jord:

Provd.	2.6.	29.6.	5.8.	4.9.
Kväve am. (NH ₄ -N)	5,27	3,80	4,02	4,68
Lösl. Nitrat (NO ₃ -N)	8,88	5,75	4,38	5,0

Bilder slutet av juni

KORNRUTORNA 29.6.

HAVRERUTORNA 29.6.

Bilder slutet av juni

VETERUTORNA 29.6.

Av någon orsak sprack några av vetesorterna i försöket inte som de skulle i år: Quarna, Wanamo och Wellamo rutorna är alla lika glesa.

Bilder slutet av juli

KORN 27.7. Halikon Ohra (lantsort) är på bilden till höger betydligt längre än de andre kornsorterna.

HAVRE 27.7. Havren ännu inte helt i vippa, på bilden till höger syns ojämnheter i rutorna till följd av den regniga våren/försommaren.

Bilder slutet av juli

VÄRVETE 27.7.

Sjukdomsobservationer gjordes under besöket;
bland annat hittades (från vänster till höger) DTR (Vetets bladfläcksjuka), Havrens bladfläcksjuka
och Kornets bladfläcksjuka i fältet denna gång.

Fältträff 18.8.

Torbjörn står i mitten och berättar om sorterna som ingår i årets kornförsök.

Närmast i bild åkerägaren Stefan Widlund och till höger Magnus Selenius.

Årets veterutor är fina!

Årets havrerutor, man ser tydlig skillnad på den långa lantsorten Osmo längst till höger i bild.

Fältträff 18.8.

Deltagarna står och ser på de äldre sorterna som ingår i veteförsöket, Pika längst till höger och Apu Ruso rutan bredvid till vänster.

Nu är vi kommit till de svenska demo-rutorna. De är riktigt fina just nu, och långa!

Nu är vi kommit till de svenska demo-rutorna. De är riktigt fina just nu, och långa!

Brun borst vete

Skörd 5.10.

Tröskning av korn

Årets havrerutor, med liggsäd i några rutor

Vårveterutorna

Hegen tuggar på, och solen skiner skönt!

Analys på Västankvarn Försöksgård

Västankvarn
| försöksgård | koetila |

Skördarna 2015

- Årets högst avkastande havre var Bettina med medelskörd 7021 kg/ha, lägst var lantsorten Osmo med 4073 kg/ha och medelskörden för alla havre landar då i år på ca 6 ton/ha. Högst protein i havre hade Osmo (ca 12%) och Eemeli (11,8%).
- Högst kornskörd hade Salome på 5028 kg/ha och lägst igen lantsorten Halikon ohra på 3062 kg/ha. Medel för korn blev ca 4,1 ton/ha. Medel proteinet för korn ligger på 10,7%, endast sorten KWS Irina hade protein på under 10%.

Skördarna 2015

- Veteskördens medel ligger i år på 3,4 ton/ha. Bäst avkastade Amaretto med skörd 3978 kg/ha och lägst skörd blev det för lantsorten Pika på 2405 kg/ha. Quarna hade högst protein på 13,75% och medelproteinet ligger på 11,9%. Falltalet varierar mellan 85 (för ApuRuso) och 331 (Wanamo).
- Medelskörden i demo-rutorna varierade mellan 1 ton och 4,4 ton/ha. Vårrågen var den enda som hade skörd under 2 ton/ha (låg nere på endast 1027kg/ha), antagligen borde rågen ha tröskats långt tidigare och då kunde också den ha haft en högre skörd. Brun borst vete, Fulltofta vete, Spelt och Ölands vårvete hade alla skördar över 4 ton/ha. Medelskörden (utan den enda rågrutan medräknat) var dryga 3,5 ton/ha.

ANALYSRESULTAT VÅRVETE

EKOVARVETE 2015

Sort	Sato 15%	Protein	HLV	TKV 15%	Falltal
Amaretto	3 978	10,0	77,9	32,0	192
Anniina	3 670	12,1	78,2	32,0	186
ApuRuso	2 747	12,9	75,5	35,7	85
Dacke SW	3 791	11,8	79,7	34,4	167
Demonstrant	3 963	11,1	78,2	33,0	231
Lennox	3 853	11,7	78,7	35,8	235
Marble	3 803	10,3	80,8	35,5	230
Mirakel	3 761	11,2	79,4	36,5	296
Pika	2 405	12,8	73,0	29,0	62
Quarna	3 158	13,8	77,4	37,7	246
Wanamo	2 796	12,9	73,1	33,2	331
Wappu	3 580	12,7	77,6	37,1	227
Wellamo	3 216	12,2	76,9	34,0	208
Medel. 2015	3 440	11,9	77,4	34,3	207

"Lantsort"

Högst

Lägst

Skörd 15% = medelskörd/ha beräknat enligt 15 % fukt

TKV 15% = tusenkornvikten i gram räknad enligt 15% fukt

- ✓ Precis som ifjol är det Amaretto som kommer upp till högst medelskörd på 3 978 kg/ha.
- ✓ Skördarna är i medeltal högre än ifjol. Ifjol var medelskörden på vete endast 989 kg/ha och i år ligger den på 3 440 kg/ha.
- ✓ Hektolitervikten är i medeltal högre i år (77,4 kg/hl) än vad det var ifjol (76,3 kg/hl), samma gäller för tusenkornvikten som ifjol var på 32,1 g i medeltal och i år är lite högre på 34,3 g.
- ✓ Proteinet är högre än ifjol men falltalet i medeltal lägre. Lantsorterna hade kortare växttid men skördades ändå samtidigt som de andra vetesorterna, därav de låga falltalen.

ANALYSRESULTAT KORN

EKOKORN 2015

Sort	Skörd 15%	HLV	Protein	TKV 15%	Stärkelse	Malkornssortering	
						>2,8 + >2,5	>2,2 + <2,2
Barke	3 778	67,4	10,6	42,5	62,3	94,1	6,0
Fabiola	4 387	64,8	10,4	47,6	62,0	96,2	3,8
Fairytale	4 948	64,8	10,0	41,5	62,7	91,8	8,2
Halikon ohra	3 062	67,9	12,0	45,4	59,9	91,2	8,8
Harbinger	3 433	65,0	10,8	45,1	61,9	89,2	10,8
KWS Irina	4 382	62,5	9,8	47,0	62,6	95,8	4,2
NFC Tipple	4 007	64,7	10,4	45,8	61,9	93,4	6,6
Propino	3 458	64,7	10,5	46,4	62,4	96,7	3,4
Salome	5 028	65,0	10,4	48,2	62,2	93,6	6,4
SW Mitja	4 979	66,1	11,2	49,8	61,8	89,0	11,0
Wolmari	3 776	60,1	12,0	41,5	61,0	87,8	12,2
Medel. 2015	4 112	64,8	10,7	45,5	61,9	92,6	7,4

"Lantsort"

Skörd 15% = medelskörd/ha beräknat enligt 15 % fukt

Högst

TKV 15% = tusenkornvikten i gram räknad enligt 15% fukt

Lägst

- ✓ I år avkastade Salome bäst av kornen med en medelskörd på 5 028 kg/ha, SW Mitja som de två första åren av våra ekosortförsök avkastade bäst kommer i år på andra plats och Fairytale som avkastade näst bäst ifjol ligger på tredje plats i år.
- ✓ Skördarna är i medeltal högre än ifjol. Ifjol var medelskörden på korn endast 1 389 kg/ha och i år kom medelskörden upp till 4 112 kg/ha. Proteinet är i medeltal nästan en procentenhet högre än ifjol. Även i malkornssorteringen klarade sig sorterna bättre än ifjol, då endast Propino kom över 90 i sorteringen >2,5.

ANALYSRESULTAT HAVRE

EKOHAVRE 2015

Sort	Skörd 15%	HLV	Protein	TKV 15%
Akseli	5 987	56,8	11,0	30,3
Belinda	6 928	55,0	9,9	37,8
Bettina	7 021	54,0	9,3	37,6
Eemeli	5 705	55,5	11,8	36,2
Obelix	5 822	56,5	9,8	44,9
Osmo	4 073	55,8	12,2	32,5
Ringsaker	6 194	56,5	9,8	34,4
Rocky	6 636	55,7	9,4	40,0
Steinar	7 123	53,5	9,3	39,1
Venla	4 547	57,7	11,1	34,5
Medel. 2015	6 004	55,7	10,3	36,7

"Lantsort"

Högst

Lägst

Skörd 15% = medelskörd/ha beräknat enligt 15 % fukt

TKV 15% = tusenkornvikten i gram räknad enligt 15% fukt

- ✓ Belinda som alla tidigare år gett högst avkastning fick i år ge vika för Steinar som gav medelskörd 7 123 €/ha.
- ✓ Havreskörden är i medeltal betydligt högre än ifjol på 6 004 kg/ha mot fjolårets 2 323 kg/ha.
- ✓ Både årets medel hektolitervikt (55,7) och tusenkornvikt (36,7) är dock lägre än fjolårets (hlv 57,1 och tkv 39,8).

DEMO sorter från SLU

DEMO SORTER 2015

Sort	Skörd 15%	Fukt%	HLV	Protein	tkv15%
ApuRuso (FIN)	3134	13,1	75,2	12,3	32,4
Brun borst vete	4082	13,2	76,9	12,8	37,4
Fulltofta vete	4261	13,3	75,4	11,9	35,8
Spelt	4211	15,2	28,6	12,5	
Vit borst vete	3200	13,4	79,3	12,5	33,4
Vår Borstspelt	3126	14,4	48,2	12,3	34,6
Vårråg	1027	13,4	65,1	13,4	
Vårspelt Gotland	3332	14,9	46,2	12,8	30,0
Vårspelt Öland	3171	13,3	60,8	12,2	36,6
Ölands vårvete	4428	13,2	77,9	12,2	33,2
Brun vete 11	2965	13,3	78,7	12,3	
Vit vete 9	3302	13,3	76,6	11,5	
Brun vete 12	3568	13,1	78,1	12,3	33,5
Vit vete 8	3389	13,2	73,2	12,2	34,7
Medel. 2015	3371	13,6	67,1	12,3	34,2

Högst

Lägst

Skörd 15% = medelskörd/ha beräknat enligt 15 % fukt

TKV 15% = tusenkornvikten i gram räknad enligt 15% fukt

- ✓ Kom ihåg när ni jämför resultaten mellan sorterna att Spelt till skillnad från vete inte tröskas ur, därav låg hektolitervikt. Tusenkornvikten kunde heller inte tas på Västankvarn eftersom flera kärnor av spelt sitter ihop i skal/agnar.